

OCTOGON

5-6. szám Ára: 1850 Ft

ARCHITECTURE DESIGN

Future Systems
Peter Cook - Colin Fournier
I. M. Pei
Pentti Kareoja-interjú
Tuomo Siitonen-interjú
b+e architects
Virág Csaba-interjú
Sugár Péter
100% Design, London
Jasper Morrison-interjú
Építészet Hónapja 2003

Fénnyel átszótt beton

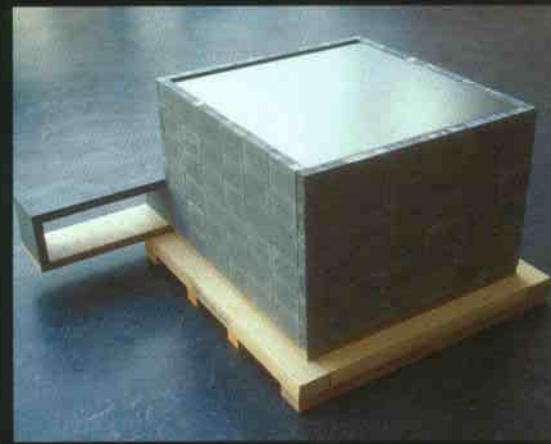
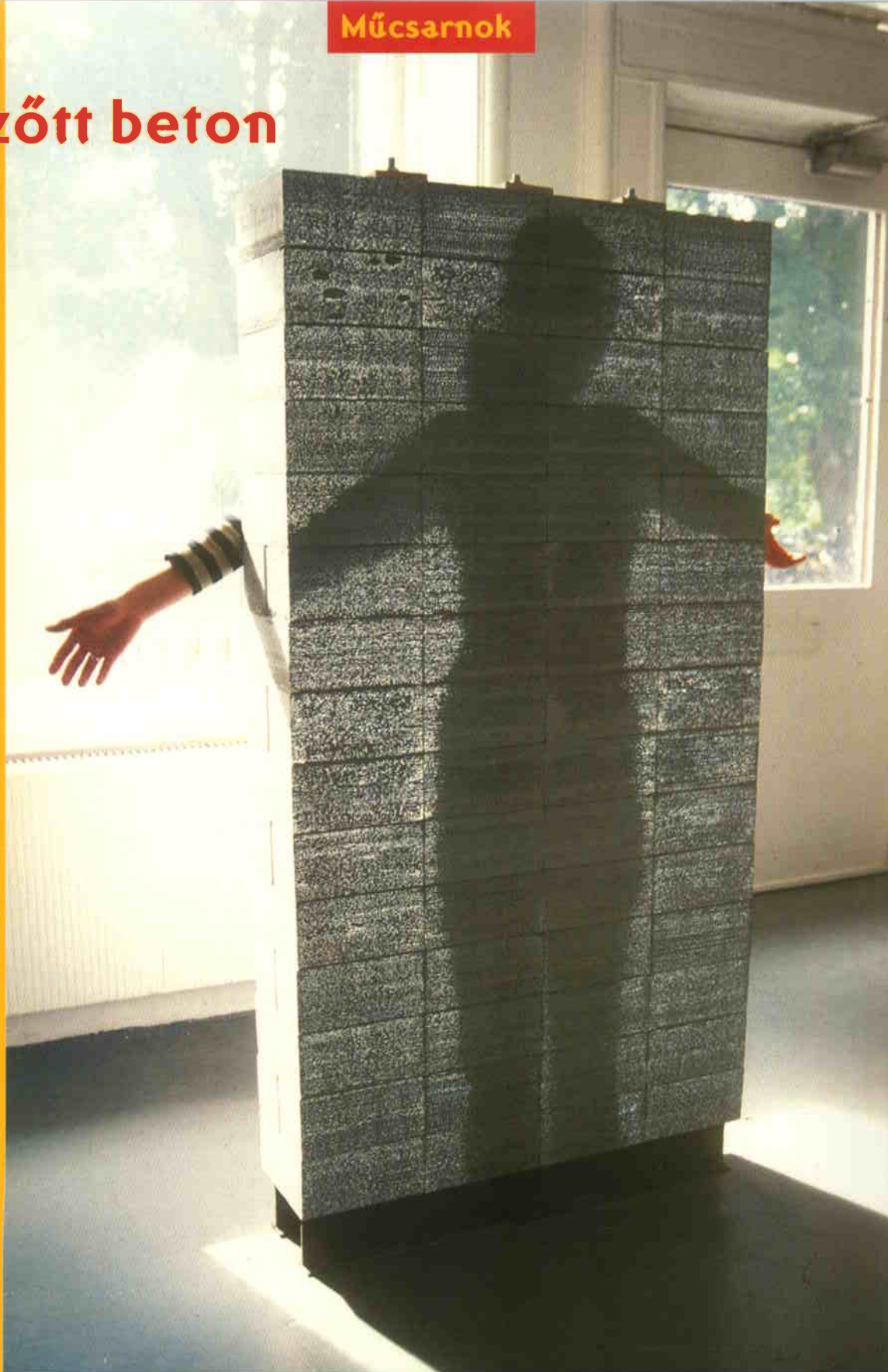
**Losonczi Áron
munkája a Közben
kiállításon,
2003. okt. 3 - nov. 10.**

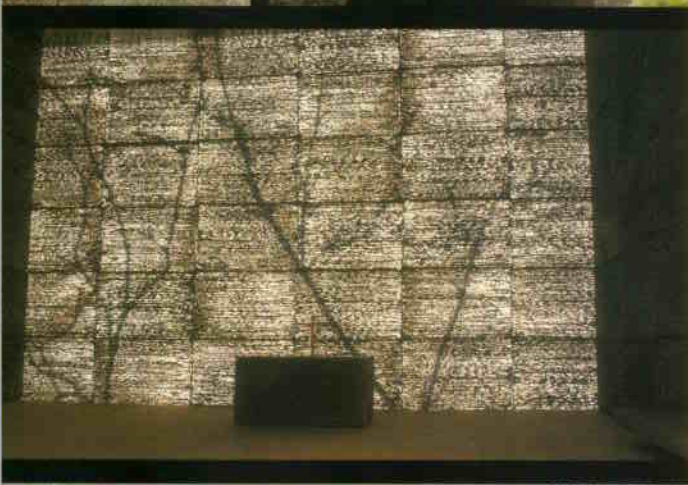
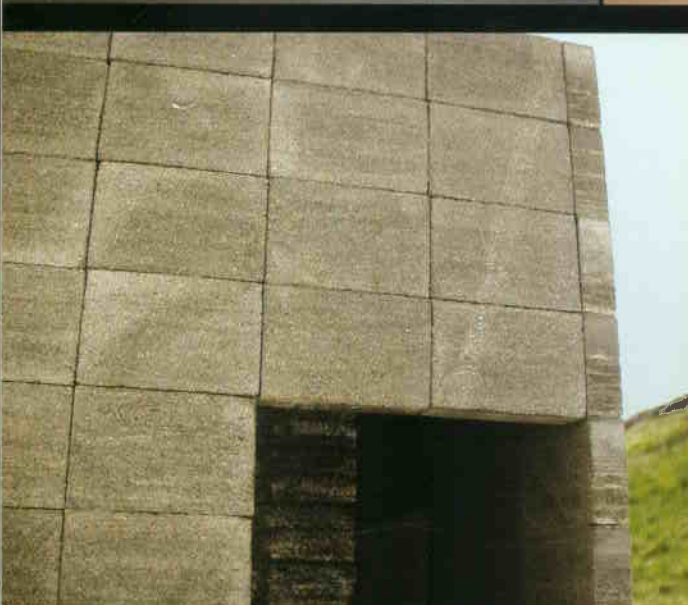
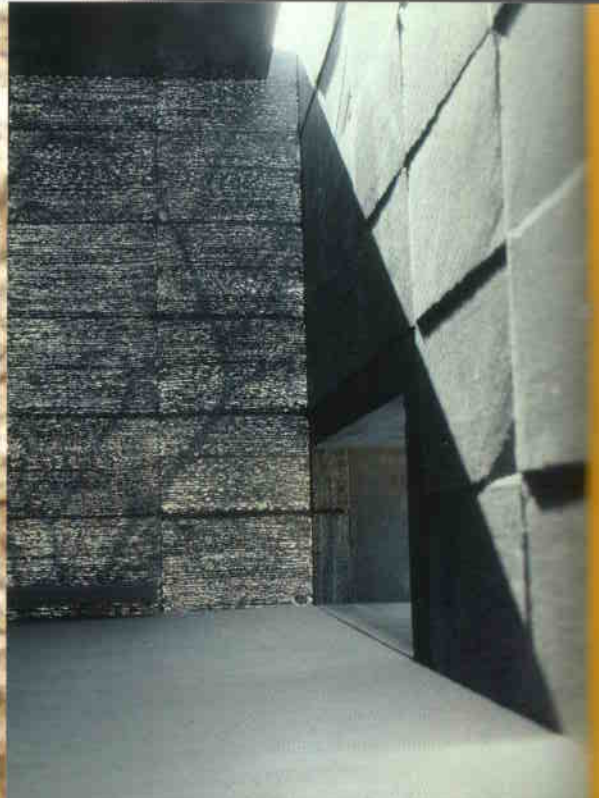
Szöveg: **VUKOSÁVLYEV ZORÁN**
Fotó: **LOSONCZI ÁRON**

AZ ÉPÍTÉSZET HÓNAPJA 2003 RENDEZ-
VÉNYSOROZAT MŰCSARNOKBAN LÁTHATÓ KI-
ÁLLÍTÁSÁN A FOTÓTABLÓK ÉS ÉPÜLETMO-
DELLEK MELLETT TÖBB KÍSÉRLETI PROJEKT IS
HELYET KAPOTT. INNOVATIVITÁSA MIATT
KITŰNTETETT FIGYELEMRE TARTHATOTT SZÁ-
MOT LOSONCZI ÁRON FÉNYÁTERESZTŐ BE-
TONELEMEKBŐL ÉPÍTETT TÉRFALA.

A Műegyetemen végzett fiatal építész több éves kutatómunkájának anyagiasodását láthattuk. Az elmúlt esztendő ősztöndíjjal a stockholmi Műszaki Egyetemen töltő Losonczi projektje eljutott a gyakorlati megvalósítás stádiumába. A beton új anyagi modelljét az optikai üvegszálakkal történő összeépítéssel érte el, megteremtve egy materiális szerkezet anyagtalánodásának lehetőségét. A fényáteresztő beton téglatest elemeiből felépített fal az ősztöndíjas periódus megkoronázásaként kiállításra került a stockholmi Svéd Építészeti Múzeum kortárs építészeti anyagában 2003 augusztusában. Majd októberben testközelben találkozhattunk vele már itt Budapesten is.

A beton, melynek jelentéséhez a keménység-nehézség-monolitikusság szinonima-köre kapcsolódik, alapjaiban válik újraértelmezetté. A tömör, nagyszilárdságú építőanyag egy immateriális anyaggal lett ötvözve: látványában fénnel átszótt. A fény továbbításáról optikai üvegszálak gondoskodnak, melyek rendezetten, az öntés folyamatában egyenletesen eloszlata a finom minőségű betonban, a két fő nézetfelület között végigérnek. A fényáteresztő betonelem térfogatarányában igen kis százalékot kitevő, mikro-vékony üvegszálak közvetíteni tudják a felületre eső árnyékok képét, az átellenes oldalon tisztán megjelenítve azt. A „transzformált” képnek

nem csak rajzolata vezetődik át a beton anyagon, hanem színek, kompozíciók összképe is érzékelhető az átellenes felületen.

A fény betonon történő átvezetése nem új keletű kutatási terület. A modern építészet időszakában, amikor a beton széles körben került alkalmazásra, már felvetődött a tektonikus anyag immaterializálásának ötlete. A megközelítés igen hétköznapi: az anyag folyamatosságának megszakításával áttörni a struktúrát. Általános esetben erre szolgálnak a nyílások a falon. De a gondolati kör továbbfejlesztése abba az irányba vitte a kísérleteket, hogy az anyagfolytonosság, a monolitikusság sérülése nélkül történjen mindez. A betonszerkezetek teljes vastagságában beépülő üvegtömbök biztosították e tömörség folytonosságát – járófelületek és elválasztó falak készültek üvegbetonból. A képzőművészetben is megjelent az üveg és beton anyagpárosítása: a gótikából ismert ólomüveg ablakok mintájára a rusztikusabb üvegtestekből alkotott nagy felületű kompozíciókat betonnal öntötték ki, rögzítették egymáshoz, ezáltal egy önhordó elemet hozva létre. A szakrális építészetben elterjedt műalkotások egy absztrahált szimbolikus világ fénnel festett képei lettek.

A XX. század végén újra felerősödtek a fényáteresztő tömör anyag létrehozását célzó kutatások. Üvegörlemény nagy szilárdságú műanyagmaszszában, táblaüvegek betonban vagy műköben – ipari és képzőművészeti kí-

sérletek sora igyekszik áttörni a hagyományos anyag-értelmezés határait. Losonczi munkája tovább lép az anyagpárosítás szintjén. A technika adta lehetőséget felhasználva még közelebb jut a fent megjelölt ideához. Az optikai üvegszál mint finomfrakciójú adalékanyag kerül bele a betonba, annak szerkezeti részévé válik. A fényáteresztő betontestekből épített fal teret alkotva egy eddig ismeretlen közeget teremt. A természeti térből építéssel leválasztott mesterséges térhez nem kapcsolódik az identifikált anyagszerűség érzete. A különleges hatás szellemiségét egy templom pályázati terve mutatja be számunkra. Losonczi Áron és Anders Wilhelmson építészek Stockholm egyik külvárosába tervezett templomtere a fényáteresztő beton különleges hatását használta fel. Az elsődlegesen tömör hatású kubus faltestjein a környező fák állandóan mozgó árnyképei rajzoltak volna szuggesztív kompozíciót.

Az elképzelés nem valósult meg, de az innovatív folyamat halad tovább. 2002 májusában Losonczi Áron fényáteresztő beton építőeleme már svéd szabadalmi oltalmat kapott, a nemzetközi szabadalmaztatás folyik. S közben a csongrádi illetőségű fiatal építész már a szériaszerű gyártásról is tárgyal építőipari cégekkel. Az elméleti munka már gyakorlati stádiumba került, s tényleges, épületszerű megjelenése realizálhatná igazán a találmány kifejtését.